

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Vár utca 214. sz. alatt.
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kiadóhivatal:
Györgyjakab Márton
könyvnyomdája
hová
az előfizetési pénzek és
hirdetéseket küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak:
3 hasáhos petisorsort vagy
annak helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitlteri cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

A földmivelő osztály mai helyzete.

(S.S.) A szegény embert még az ág is jobban tépi, huzza és csak az isten száuja — mondja a közmondás. Így van ezzel ma főleg földműves székely népünk.

Magyarország általában földmivelő ország lévén, valamint az egész ország existenciája, úgy különösen megyénk is a földművelésen alapszik. Iparunk és kereskedelmünk nincsen, marhatenyésztésünk a mai rendezetlenségében és árviszonyok között szintén alig hozza ki magát a ráfordított költséget. Ugy, hogy ma valóban minden állami, társadalmi, községi teher a földön nyugszik, a földmivelő népre nehező. Így az ipar, kereskedelem, a kultúra, a művészetek, a köz- és magánélet ezer, meg ezer szükségletei mind a földművelésben gyökereznek; a jóterméstől függ sorsa mindennek: a föld, melyen apáink vére folyt, azon erő, melyre összes létünk támaszkodik.

Mégis épen a földművelés, a földmivelő néposztály az, mely ma a legelhagyatottabb, legmostohább sorsban részesül. Látók ezt a földművelési költségvetési száraz viták alkalmából. Alig emelkedett annak érdekében egyetlen hang. Mintha a földművelés nálunk teljes virágkorát élne, mintha minden okszerűen menne, vagy mintha már szót sem érdelne: a „nenbánomság“ hideg közönye borul rá. A parlament e tárgya költségvetését úgy darálta le, mintha csak egy unalmas és átkos terhet rázott volna le magáról.

Pedig a földművelés az, melyre a legnehezebb gazdasági válság igazja nehezül.

Minden osztály védelmet, állami támogatást keres és talál. Az iparosok érdekében amugy folyt a szó-áradat. És a földművesek érdekében, kik az ipar terményeknek is legtömegesebb s csak nem egyedüli fogyasztási — azok évek óta a legmostohább

sorsban részesülnek, azokat pusztítja „a gazdasági liberalizmus“, a „zsidó dédelgetés“ és az elhatalmasodott kapitalisták uzsora-üzemei.

Itt nálunk minden gazdasági forgalom egyedül a földhöz van kötve és épen ezen föld s e földdel foglalkozó osztály van elhanyagolva.

Ma a kereskedelemre milliókat fordítanak és fektetnek be. De kiktől veszik a kereskedők a termékeket, ha nem a földmivelőktől, és kiknek adják a behozott árucikkeket, hanem a földműveseknek? A kedvezményekben részesülő gyáraknak kik szolgáltatják a nyers anyagot, ha nem a földmivelők — és a gyárak által termelt cikkeket kik veszik meg, ha nem a földmivelők?

A művészetekre is milliókat fordítanak. De feledik, hogy ezek alkotásainak csak úgy akad vevője, ha a föld borbán, buzában stb. megtermi a vételárhoz szükséges arany, ezüst s más pénzre való.

S mégis az állam és nép bölcsei közül ezen osztályra alig gondol valaki komolyan. „Eznek az osztálynak, mely a nemzetnek zömét, főalkotó részét képezi — mint egy jeles publiczista megjegyzi — nincs sem szószólója, sem barátja a képviselőházban — és azonkívül, mintha csak feladták volna ezen osztályt, mintha az nem volna jó szóra sem érdemes. Pedig a magyar földműves osztályval pusztul a nemzet! — a pusztuló nemzet után jön a pusztuló állam“.

Valóban ezen osztály semmi kedvezményben nem részesül, de minden teher ránehezül és mindenfelé ezt tépik, nyövik, huzák, vonják első sorban.

Nálunk ez ideig még törvényesen nem gondoskodtak a földművelésről, az árak biztosításáról, jó piacról. Még kis és nagy szeszgyáraink is romániai s máshol termelt gabonából állítják elő a szeszt.

A váltógazdasághoz nem értő földművest,

ki csak egyszer arat, és egyszer fizethet — rákényszerítik a váltómanipulációra, oda dobták az uzsorások körmeinek. Míg a tisztviselő fizetésének egy része nem képezheti lefoglalás tárgyát: addig a szegény földmivelőnek földje, függő terménye még csirájában, még midőn eső, hó, jég, zápor, szárazság stb. fönkre teheti, — már hónapokkal előbb lefoglalható. — Bizonytalanság a földműves egész élete, senki sem szánja őt, ki a haza minden népének, a társadalom minden osztályának élelméről és életéről véres verejtéke árán gondoskodik.

De azért az államkormány csak az állam finánczialis ügyeivel lévén elfoglalva első sorban, hogy a pénzemberek a vagyontukból, hitükből, erkölcsükből kivetkőztett földműves osztályt, a nemzet zömét, s a tulajdonképeni nemzetet miként teszik rabjává: csak az adók befolyának, alig tördök vele.

Az „élelmesebb elemek“, a pénzembereknek, melyek a mai liberalis rendszert fentartják — fel kell áldozni azt az együgyű népet, melyet vér és verejték lánczol örök időkre azon földhöz, melyet apáink sírja fölött emelkedik, — melyet vér- és verejtékekkel áztatták, termékenyítették és művelték — s melyet vérok és életök árán tartottak fenn egy ezredet meghaladó időn át.

De ne tovább . . . Legyen elég ennyi!

A gazdasági válság, — ha a hivatalosok pihennek — megőrli a földműves osztályt s vele a nemzetet. Videant ergo consules!

LAPSZEMLE.

A t. Házból.

A képviselőházban február 24-én kezdetet meg az a propriációzási vita. Már az első napon igen mozgalmas képet nyújtott a t. ház. Hegedüs rövid ajánló beszéde után Horánszky, majd Helffy mondottak nagy hatást keltő beszédeket, melyekben igen keményen bírálták el Tiszával és

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

A mai nők.

Rár azt mondá Isten
A paradicsomba:
„Te mégy férfi elöl
S a nő csak a nyomba“,
Mégis a szegény férj
Lankadtan a gondtól,
Otthonába térve,
Keservesen gondol
A sokszor megesett
Szép asszonyi putschra,
S egyetlen urára,
A máslis papucsra.
Melynek látásán a
Férj jobban kesereg,
Mint kormány bukásán
A mameluk-sereg.
Pedig mindent, mi keli
Csakis a férfi keres,
S a vett jókért, mi a
Hála? Az interes.
Ma napság a férj egy
Jó füstöt úgy vethet,
Hogy ha neje grátisz
Ad egy cigarettet.
És míg férje pénzén
Rakja, Eiffel-kontyot,
Vizitáz, cselédre

Bizza a porontyot.
Nem esoda, hisz' megnőt
A nő agiója;
Ki pénzt vesz el s nem lányt,
Nincs a ki megrója.
De a devalválás
Hirtelen be áll ott.
Mikor feladni nem
Tud egy tesztás taat.

Embery Árpád.

A két testvér.

— REGÉNY A XVII-İK SZÁZADBÓL —
Irtá: VERESS ZSIGMOND.

5) Második fejezet.

Elbeszélésünk idejében a környék még lakatlan volt, mindent rengeteg őserdő borított el, csak a völgy tulsó emelkedése tetejéről látszott egy régi, valamikor igen erő. de mostanában csak dűledezett falerődítések, s egy torony alakú épületből álló vár. S ha esetleg az örök közül valaki vadászás kedvéért átrándult vagy áttévedt a tulsó hegyre, az előbb említ sziklás köz, nagy rémület vagy csudálkozással vette észre, hogy egy megközelíthetetlen üregnyíláson, mely az égre meredő sziklatömb síma oldala közepén tátongott, kisebb-nagyobb mértékben füst tölt ki.

A szemlélő, ha nem volt babonás, legalább azt gondolhatta, hogy rablók tanyája az az üreg s ez a nyílás kürtől szolgál; a babonás már bo-

szorkányok összejövetelére gondolt s azok tartózkodása helyének tartotta.

Mindezek dacára azon üreg, hová ezen nyílás szolgált, nem laktak sem rablók, sem boszorkányok.

Ha a barlang titkos bejárásán át az üregbe lépünk két alakot látunk egymás mellett ülni, s az alig pislogó tűz mellett, mely csak kis mértékben világítja be a tágas üreget, vonásukat alig lehet kivenni.

— Meghalt tehát — mondá az egyik alak, kinek hosszú, tömört szakálla a sötétben is eléggé kivehető volt. Nem kell tovább viselnie az élet nehéz terhét, melyet én annyira megkeserítettem oh ha tudnám, hogy megbocsátott!

Ne vádold magad uram — vevő át a szót kevés szünet után a másik — azért, hogy a szeretőjét megölted, az még nem oly nagy baj, azért megbocsáthatott.

Ha azért megbocsátott is, még ügyis marad igen sok, a miért ne bocsásson meg. Ifjú voltam, szeszélyes, vad, minden emberi érzülethől kivetkőzött s nyersségem sokszor, de nagyon sokszor sértette végig a gyöngye nő. Oh, ha halnád lelkismeretem szavát, ha ismernéd előéletemet, nem mondanád, hogy ne vádoljam magamat. Ha még élne, nem haboznám nyíltan kilépni a világ elé, s gaztettemet, a miért bükkálnom kell, megvallanom nyíltan, hadd bíratessenek, ha vétkes vagyok, de helyre hoznám nőm iránt elkövetett igazságtalanságomat. De miért nem tudtam magam erre ezelőtt elhatározni? Gyáva voltam mint mindig, gyáva és kegyetlen.

pártjával. Ezután Tisza K. állott fel, hogy az ellene felhozott vádakra rögtön válaszoljon. Az ellenzék zajos hoch-okkal fogadta a miniszterelnök beszédét s mindegyre közbeszólásokkal szakította félbe. A míg Tisza beszélt, a zaj nőttön-nőtt s oly viharos jelenetek fejlődtek ki, a minők a véd-erő vita alatt is ritkán fordultak elő. A zaj csak akkor esilapult, midőn a miniszterelnök bevégezte beszédét s távozott a teremből.

A február 25-iki ülés oly borzasztó izgalmas volt, hogy arról lehetetlen hü képet festeni, s elmondhatjuk, hogy e nap páratlanul áll a magyar parlamentarizmus történetében. A roppant izgalomra az Ábrányi Kornél beszéde szolgáltatott okot. Beszédében megtámadta a miniszterelnököt azért, mert az ellenzékét vádolja azzal, hogy veszélyezteteti a parlamentarizmust. Megtámadta azért, mert a parlamentarizmus veszélyét magában a miniszterelnökben s annak rendszerében látja; az ellenzékét csak akkor érhetné vád, ha ezentul kevesebb erélyvel támadná Tisza Kálmánt. A hosszú harcnak meg is van már — szülő szerint — az eredménye, hogy a miniszterelnököt nem védi többé semmiféle nagylatalmi bástya, csak egy vékony hártya: az arcznak a bőre!

Villámként hatottak e szavak a két ellenzékre, mely éljenzett, tapsolt s tüntetőleg adott kifejezést a miniszterelnök elleni érzelmeinek. A kormánypárt megdöbbsent a jelenet hatása alatt. Ekkor az elnök állott föl s felszólította Ábrányit, hogy szavait magyarázza meg, mert azok úgyszólván értelmezhetők, hogy azokat semmiféle tisztességes társaságban sem lehet elmondani, annálkevésbbé a képviselőházban. — Alig fejezte be az elnök szavait, melyek olajat öntöttek a tüzre — az egész képviselőház egyszerre megmozdult. A képviselők hevesen ugráltak fel helyeikről, a rend egy pillanat alatt felbomlott, nem lehetett egyebet, csak egy összegomolyodott, kiabáló és fenyegető embertömeget látni, melynek egyrésze követelte, hogy az elnök vonja vissza szavait.

Péchy Tamás elnök kijelentette, hogyha az égboltozat összeomlik, akkor sem von vissza semmit. Leírhatatlan a mi e szavakra következett. Ábrányi megakart magyarázni beszédének azon részét, mely a zavart okozta, de a kormánypárt nem akarta meghallgatni. A kedélyek roppant izgatottsága miatt a tárgyalást nem lehetett tovább folytatni s így az elnök kénytelen volt az ülést berekesztetni.

Február 26-án sokkal csendesebb ülése volt a t. háznak, hogysesem az azelőtt nap izgalmaiból következtetni lehetett. Eötvös K. volt az első szónok s egy szép és tartalmas beszédben ismertette a belpolitikai helyzetet. Tiszával roppant kiemelkedően bánt, s különösen nagy feltűnést keltett, ama kijelentése, hogy ha Tisza tovább is marad, a nemzet le fogja tépni azt a fátyolt, a melyet a multra vetett. — Beszédét azzal végezte, hogy a

miniszterelnöknek menni kell vagy oszlassa fel az országgyűlést.

Ezután felszólalt Domahidy s védte a kormányt s Tiszát, de kevés szerencsével. Következett Grünwald Béla beszéde, mely egyike volt a legszebbeknek, minőt a t. házból valaha elmondottak.

Február 27. és 28-án folytatott az appropriációs vita. — Felszólaltak: Melezer, Pulszky Á., Beöthy Á. és Csathár Zs. az előbbi napon, — Kaas, Fenyvessy, Apponyi és Weckerle miniszter az utóbbin. A második nap kiváló eseménye az Apponyi gróf gyönyörűen összeállított és érvekben gazdag beszéde volt. Minden egyes szava az igazság meggyőző erejével birt s kemény ítéletet tartalmazott a miniszterelnök 15 évi kormányzása felett.

Március 1-én tartott ülésen bevégeződött az appropriációs vita. E nap kiemelkedő szónoka Polónyi volt, ki igen heves beszédben s nem épen válogatott szavakban fejezte ki nézeteit a mai belpolitikai viszonyok fölött. Kifejezései elnöki rendreütasítást vontak maguk után. Ezután megejtették a szavazás s a ház nagy többsége elfogadta a törvényjavaslatot.

A befásítás érdekében.

Ugyhiszem: mindannyiunknak hazafias kelettségéhez tartozik minden lehető megtenni arra nézve, hogy a székely nép anyagilag is mielőbb többféle eszközök és módok által segíthessen magán. — És az anyag jólét gyarapodására kötségkívül üdvös befolyással volna, ha azok a puszták, használatlan állapotban levő helyek, melyek a legszegényebb gazda udvarán, kertjében, háza előtt, házak és más épületek környékén stb. található: befásíthatnának.

Szilvaiz, nyers és szárított, aszalt gyümölcs magukban is izletes ételpótlékok szolgáltatnának évenként, s e jövedelemhez nagyon könnyű szerrel hozzájuthatna bárki is.

Első és főkövetelmény vagyis kötelességem, hogy a felnőttek is tanulják meg: mielőbb lehet pénz nélkül, befektetés nélkül, gyümölcstára szert tenni, vagyis magról fát nevelni, mert a magról való fatenyésztési mód a leghízeltebb. Jól van jól! mondják sokan — de hogyan lehetne pénz nélkül fához jutni, midőn a magvaknak is ugyan-csak kövér árunk van! Nő meg azoknak hozatala is csak kerül valamibe?!

Hát biz' erre csak annyit mondhatunk, hogy balga az, ki gyümölcsmagért messze vándorol, vagy külön pénzt dob ki érte. — Gyümölcsmag minden faluban bőven van, csak meg kell őrizni. Olyan ember talán nincs is, ki egész éven át legalább egy két gyümölcsöt ne fogyasztana el, gyermek sem igen van ilyen. Nő már ha így áll a dolog, vessen össze akárki, hány lakója van falujának,

Mindkét alak az ágyon ülve, s gondtelt fejüket tenyerükbe nyugtatva, bámulnak a tűz fényébe.

Az idősebb, kinek mint a félhomályban is észrevehető volt, állat sűrű szakáll borítá. A férfikor határán túl állott. Haja, szakállja s bajusza már össze csavarodott, arczán s homlokán az idő mely redőket ásott. Valamikor a szebb férfiak közé tartozhatott, de most arczvonásai bizonyos vadságot, elkésereedett fájdalmat mutatnak, a mi rendkívül visszataszító benyomást kelt fel. — Ez alakban azt a szegényes külsejű embert lehet fel ismerni, a ki Sassy né halála után a várban megjelent, s egész a temetőig kísérelte, hol fájdalom bűcsüt vett tőle.

Daró még élte delén álló, minden izmában vaserőt eláruló férfi. Arczán van valami, a mi a megrögzött gonosztevőre vall. Szemei fürgök s rendkívül fényesek, s alig pihentetheti meg egy ponton pár másodpercig. Arczán nem egy helyen hordja előbbi élete jeleit, s egy hatalmas vágás homlokán keresztül — melynek helyén ujnyi széles forradás látszik — az egész arcznak visszataszító külsőt ad.

— Eddig untam magam e magányban — töré meg a csendet az öreg — mindig visszavágytam önhibám áltam elvesztem édenembe, de a büntetéstől való félelem visszatartott; most már szívesen maradok itt, úgy sem ér már semmit az élet reám nézve.

— Könnyű neked elviselni a hosszas önszabta fogaogot már ezen túl, ha eddig elviseléd

községének s mindjárt — hozzávetőleg — kimutathatja, hogy mily szép adag magvat lehetne megtenni — a közézlra — csak egyetlen nyáron avagy télen is. És e nemes czélu takarékoskodásban minden ember segédkezhetik, így pl. öreg és ifju, nő és férfi, fiu és leány s bármely rangu és állásu egyén ha gyümölcsöt eszik (milyenek: alma, körte, szilva, meggy és cseresznye), — ezeknek magvait úgy otthon, mint a kertben, mezőn, udvaron, utcán vagy akárhol van, gyűjtse meg, ne szegyelje fölvenni még a földről is, ha leejtette volna, göngyölgesse papírtba, vigye haza, gondozza s annak idején ültesse el, vagy ha ezt valamely oknál fogva nem lehetné, adja másnak, — avagy vigye, küldje el a tanítóhoz, ki a faiskolát kezeli, de el ne dobja, mert minden eldobott gyümölcsmaggal egy-egy előfát semmisítene meg, a mely pedig idővel jelentékeny hasznot hajtott volna az emberiség javára.

Szoktassa gyümölcsmaggyűjtésre az atya és anya gyermekeit, a tanító tanítványait, a gazda cselékeit. Legyen gyümölcsmaggyűjtő a szegény és gazdag, a földművelő és hivatalbeli és pedig úgy télen, mint nyáron egyaránt. Ekkor lesz elültetni való gyümölcsmag otthon is bőségesen. — lesz miből fát neveljünk.

Ekkor csak egy kis szakértelem kell még s rövid időn oly nagymennyiségű esemete fog kiemelkedni a földből, hogy azokkal nemcsak a kertek szögleteit fásíthatjuk be, de a mezei utak burján-uralta menékeit is dűsan jövedelmező és kedves helyekké változtathatjuk át

Józsa Sándor.

Csikvármegye törvényhatóságának rendkívüli közgyűléséről.

Mult hó 27-én Csikvármegye törvényhatósági bizottsága néhány, halasztást nem tűrő, ügy elintézése czéljából rendkívüli közgyűlést tartott.

A bizottsági tagokhoz kiküldött meghívó d. e. 10 órára hívta össze a tagokat, s e kitérített órára a rendkívüli közgyűléseknél szokatlan nagy számban jelentek meg a bizottsági tagok.

Alig mult néhány perczel a gyűlés kezdetére kitérített idő, midőn Becze Antal alispán fellivta az összeseregleteket, hogy elnököl főispán meghívására a bizottsági tagok lebeléből egy 4 tagu bizottság küldessék ki s egyúttal javaslatba hozta, hogy e bizottságba Balási Lajos elnökle alatt Varga Ferencz, Ferenczi István és dr. Bocskor Béla küldessenek ki, mely javaslat egyhangul elfogadtatván, nevezett személyekből álló bizottság meghívására megjelent Mikó Bálint főispán rövid pár szóban megnyitotta a gyűlést.

Nyomban a megnyitás után elnököl főispán egy lendületes szép beszédben bejelentette az országot ért rendkívüli veszteséget, mely gróf Andrássy Gyulának február 18-án bekövetkezett gyá-

— válaszolt Daró, — de nem úgy vagyok én. Belőled kihalt az élet, bennem még teljes erejében pezseg, te lemondál már az élet gyönyöreiről, de én még élvezni akarok.

— Ha élvezni akarsz, jó, menj újra a világra, de gondold meg esküdet, hogy engem életem végeig nem fogsz elhagyni, s azt is gondold meg, hogy alig mutathatnád magadat az emberek között, azonnal vége volna az élvezetnek, s a börtönt, melyet te szabsz magadnak, s a mely azért könnyebben elviselhető, más által rád erőszakolt börtönnel váltanád fel, vagy pedig a legjobb esetben egy fövel megkurbitanának — mondá az öreg.

— Esküm szent előttem s csak azért maradtam itt veled, mert nem akartam esküszegő lenni; én ugyan az elfogatástól nem nagyon félek, s különben is mit tettem, hogy még most is elfognának érte?

— Nem tettél sokat, csak egy pár gazdagabb embernek megmutattad az útát a másvilág felé: vagy ha alkalom adta elő magat: nem restelted a kastélyokat felkeresni, ott magánlátogatásokat tenni s az értékesebb dolgokat őriztetni alá tenni, a mint az eddig velem némileg sejtetted — válaszolt az öreg.

— Ugy gonyolódik, mintha csak ő volna a legártatlanabb ember a világon. Hát te nem gyilkoltál — kérdé mérgeesen, összeszorítva ajkait s a fogai között eresztve át a szavakat. Nem követtél el oly lovagiatlan és gyáva tettet, melyért a törvény keze alól ha ki tudnád is magad vonni,

— Még most is helyrehozható hibádat, — bűnhődhetsz bűnödért, ha nyom a bűntudat — szakítá félbe a másik a szenvedélyes kitérést.

Most? most tudnám helyrehozni hibámat? már késő. A bűnhődés nem volna reám nézve bűnhődés már szívem elfásult, semmi iránt sem fogékony. Jobb itt vezetkelem le életem hátralevő napjait.

A tűz a barlangban; mind gyengébben és gyengébben kezdett pislogni, s már a beszélők is alig vehették ki egymás vonásait. Mindketten elhallgattak, s ki-ki saját gondolataival volt elfoglalva. Mély csend állott be, melyet csak a megszenesedett csutak siráshoz hasonló sístergése zavart meg.

— Szítsd fel a tüzet, Daró — szólalt meg végre a szakállas alak.

Amint a tűz új táplálékot nyert, ismét erősen kezdett lobogni, s lángjával az egész üreget bevilágította.

Két embernek alig nyújthatott kényelmes lakást a barlang. Butorzata nagyon egyszerű volt. A barlang két oldala mellett két széles, száraz mohából készített ágyforma nyult el, mely vadállat bőrrrel volt betérítve. Középen égett a tűz, egyedüli világítószere: az üreg sítétjében. A barlang nyílása csak akkora volt, hogy egy ember meghajolva tudjon belépni, s e nyílást a küllevegő behatása ellen egy medvehőr takarta el. A nyílás mellett nagy hamuz tüzi anyag volt elhelyezve, az ágyak felett pedig fegyverek csillogtak a tűz fényénél.

szos kimultával találta a magyar nemzetet, — s hivatkozással ama körülményre, mely szerint Andrásyt származásánál fogva legtöbb jogunk van magunkénak tekinteni, felhívta a közgyűlést, miszerint határozza el Andrásy emlékének jegyzőkönyvileg leendő megörökítését, a gyászoló családnak a közgyűlésből részvétlét elküldését, valamint azt, hogy a közgyűlést követő napon elhunyt nagy hazánkfiáért gyászistentisztelet tartassék és ezen a törvényhatósági bizottság testületileg vegyen részt s egyúttal hívja fel a részvételre az összes hatóságokat is.

Főispán indítványa egyhangulag elfogadtatván, az intézkedések a kivétel iránt haladéktalanul megtétettek.

Ezek után a sorrendre kitűzött ügyek tárgyalása előtt Köllő Ignác biz. tag indítványba tette, miszerint a közgyűlés kapcsolatosan a fenti indítványokkal határozza el Andrásy életnagyságu olajba festett arcképének a vármegye költségén leendő meghozatalát és a vármegyeház üléstermében leendő elhelyezését.

Köllő indítványa elvben egyhangulag elfogadtatott, mivel azonban e kérdésnek pénzügyi oldala is van, az elfogadott indítvány kivételre vonatkozó módosítók megállapítása a következő rendes közgyűlés teendői közé soroztatni határozatott.

Következett a napirendre tűzött ügyek tárgyalása.

Összesen 23 pontban sorolta fel a meghívóhoz esotolt „sorrend” amaz ügyeket, melyek felett a gyűlés rendelkezni hivatva volt, s a 23 pontban felsorolt ügyek, mint többé-kevésbé fontosabb természetűek felett a közgyűlés könnyen és röviden végzett, csupán kettő volt olyan, mely bővebb vitakozást és megbeszélést provocált.

Egyik volt a K.-Jakabfalva község tulajdonát képező savanyuvízforrás forgalomba hozatalának immár hirhetté alakulni kezdő kérdése: — másik pedig a borszéki fürdő területén Szárhegy és Ditró községek által egyeseknek kiosztott telkek felett kötött örökhaszonbéri szerződések jóváhagyásának kérdése.

Az elsőre vonatkozólag a közgyűlés tárgyait előkészítő választmány ezúttal azt a véleményt hozta meg, hogy a kérdéses savanyuvíz forgalomba hozatalának engedély, — és iránt a törvényhatóság mondja ki, miszerint a szakminiszternél a forgalomba hozatal engedélyezését véleményezi. — Ez ellen legelső sorban dr. Betegh Antal tag szólalt fel s hivatkozva a vízjogról szóló törvény 14. §-ára és állítva, hogy Jakabfalva község minden előleges engedély nélkül a Balásy Lajos tulajdonát képező s jelenleg forgalomban lévő savanyuvízforrástól alig 5 méter távolságra kútát furt s ez által az iménti hivatkozott törvényszakasz

minden lovagias s becsületes ember megvetéssel sújtana?

— Követtem s elég baj, hogy úgy van. Ha úgy gondolkoztam volna akkor, mint ma, úgy nem kellene itt veled lopnam a napot, s eddig te is ki tudja hol volnál?

— Ugyan miért? — vágott közbe Daró kihívólag.

— Még te kérded? Ha a véletlen ama végzetes napon össze nem hoz bennünket s én ellenégeid kezéből ki nem szabadítalak, hol volnál most? vagy tán nem emlékszel erre?

Emlélszem nagyon jól — felelé Daró — s még most is bámulattal gondolok ama hatalmas csapásra, mely egyszerre két naplopótól szabadította meg a világot. Oh, mi más volt akkor a világ! Én alig 20—22 éves ifju s te férfikorod legszebb napjaiban voltál. S ime most te vén vagy, megöszültél, s én férfi lettem. Oh, mi boldogok lehetünk volna!

— Boldogság, boldogság — mondá az öreg komolyan, fejével bólintgatva — te nem nekünk születél. A boldogság csak becsületes emberek osztályrésze, s a tiszta öntudat az, a mi téged az elégtelenséggel párosúlva a szerencsés, de kevés — nagyon kevés halandónak ajándékoz. Nincs nagyobb büntetés a földön, mint midőn egy hajdan elvetemült, de már a halál küszöbén álló emberben megszólal a lelkiismeret szava, s szívét egy nyugtalanító érzés tölti el, hogy ő bűnös. Ez a büntetés a terebtő büntetése s azért oly rettenetes. Mi a legborzasztóbb kínzás a lelki kínok mellett? Ez a büntetés ért utól engem, ez a boldogtalanság.

(Folyt. köv.)

alappán a kút betemetését involváló tilos cselekményt követett el; kérte a közgyűlést Jakabfalva kérdésének visszautasítására s ezzel az állandó választmány véleményének elvetésére.

Utánna dr. Molnár László ügyvéd Jakabfalva érdekében emelt szót s kifejtette beszédében, hogy a kérdéses savanyuvízforrás több mint 10 évvel ezelőtt lett Jakabfalva község által felfedezve, s nem áll dr. Betegh azon előadása, hogy ott a község furatást eszközölt volna, hanem ezelőtt három évvel annyit tett, hogy a meglévő forrást kitisztította, az ellanyagolt forrásvizet mellett rendszeresen képződni szokott posványokat kiszáritotta, s a források lefolyását szabályozta, — ánde ezzel Balásy privát érdekeit legkevésbé sem sértette, úgyszintén a vízjogról szóló törvény egyetlen intézkedését sem; s midőn még annak adott kifejezést, hogy magánosok, egyesek képzelt sérelméért egy községet sem lehet elűni jogának gyakorlásától és különösen nem lehet elűni az egyedüli jövedelem nyújtásra alkalmas eszköznek használatba vételétől, kérte a törvényhatósági közgyűlést az állandó választmány véleményének fenntartására.

Argus.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** A csiknagybaldogasszonyi plébániára a lemondás folytán megürült plébánosí állásra Lönhart Ferencz erdélyi püspök Rancz János csikszentsimoni és csikeszatoszegi plébános nevezte ki. Öszintén gratulálunk.

— **Honvéd-gyűlés.** Az 1848—49-es honvédek csikmegyei honvéd-egylete az alapszabályoknak megfelelően, folyó évi márczius hó 15-én fogja megtartani évi nagygyűlését Csikszeredában a Csillag-vendéglő nagytermében. E napot, mint a szabadságeszme diadalának évforduló napját a megjelent egyleti tagok, valamint ama nap magasztossága iránt érdeklődő közönség részvétele mellett kegyelettel fogja megünnepelni a következő programmal: 1) Délelőtt 9 óra után gyülekezés Csikszeredába a Csillag-vendéglőbe. 2) Fél tíz órakor az egylet saját lobogója alatt indulás a helybeli róm. kath. templomba hálaadó isteni tiszteletre. 3) Szent mise végeztével visszavonulás a Csillag-vendéglő nagytermébe. 4) A csiksomlyói tanuló ifjuság által előadott alkalmi ének, mint nyitány. 5) Elnöki megnyitó beszéd. 6) Titkári jelentés. 7) Halálozás folytán üresedésbe jött elnöki helyre — elnökválasztás, esetleg tisztújítás. 8) Indítványok s azok tárgyalása. 9) Alkalmi felolvasás Imets F. Jákó ur által. 10) Ének a tanulók által, mint induló. 11) Kellő számujentkezés esetén közebed.

— **Hangversennyel** egybekötött jótékonycélú tánczestély lesz — mint halljuk — folyó hó 15-én a „Csillag” vendéglőben. Az estélyt Hary Gézáné és Bialis Ákosné rendezik. Hisszük, hogy buzgalmat és fáradozásait a legszebb siker koronázzandja.

— **Műkedvelői előadás.** A helybeli műkedvelőtársulat — mint értesültünk — még e hó folyamán szini előadást rendez. Ez alkalommal színre fog kerülni „Sári néni” című eredeti népszimmi dalokkal és tánczestel. A szerepek már ki vannak osztva s a próbák szorgalmasan folynak.

— **A csiksomlyói jótékony nőegyesület** a téli idény alatt már két ízben tartott fillérestélyt, saját pénztára javára. Az első múlt év december havában Adorján Imréné, a nőegylet elnöke, rendezte. A második fillérestély özv. Boeskor Mihályné rendezésében, február 25-én volt meg. Az immár oly kis számra apadt somlyói intelligenciának új alkalmá nyílt egy kis kedélyes, valóban családias jellegű összejövetelre. Megyénk e legjelentősebb kulturális pontján élénken él emléke a nem is oly régen letűnt fényes multnak, mikor Csiksomlyó volt a megyére szóló zajos mulatságok legfőbb tűzhelye. Néhány év óta nagyot fordult a világ. Csend van! Az özvegyen maradt iskolák székhelyén nagyon lecsendesült az egykori zibongó élet, de azért korántsem hűt el. Egy jellemző vonás állandóan fentartotta magát az itt megmaradt töredékben s ez a társadalmi összetartás szívós érzete. Ha egy-egy összejövetellel kell előznie a hosszú esték unalmát, ott van valahány. — A legutóbbi fillérestélyen is megtelt közönséggel a kaszinó szűk helyisége, csak egy-kettő maradt el, az is betegség miatt. S a kik ott voltak

gyönyörködtek a programban, melynek élvezetes összeállításáról jó cleve gondoskodva volt. Elsőnek Bogárdy Etelka lépett föl. Kellemesen esengő, rokonszenves hangon szavalta el Garay Jánosnak „Két leány” című költeményét. Glósz Miksa főgym. tanár „Bukarest és alapítása” címen olvasott fel egy igen érdekes népmondát. — Pap Andrásné operarészletet és népdalokat énekelt. Szépen sikerült dalát a Korber Imre gym. zenetanár és Botár Béla VII. oszt. t. hegedűkíséretében nagy élvezettel hallgatta a közönség s meg is újrátta. A programot Boeskor Bálint sikeres szaválata zárta be. Az egybegyűlt társaság vig hangulat között éjfélig mulatott.

— **Tisztelettel kérjük** azon t. olvasóinkat kik lapunk folyó évi 3 első számát elfogadva rendszeres előfizetőink sorába léptek, de előfizetési díjait még nem küldötték be, hogy azt minél előbb kiadói hivatalunkhoz juttassák, amál is inkább, mivel nemsokára a második (apr.—június) évnegyedbe lépünk be.

— **Megrendítő szomorú eset** érte Száva Lukács csiktaploczai birtokost és családját. Alig két hete, hogy egyszerre két kis gyermekök esett az influenza áldozatává, — most ismét egy 1 éves kis leánykájukat ragadta ki a halál karjaikból. A megszorodott család a következő gyászjelentést adta ki: „Alóli . . . . . szomorodott szívvel jelentik, hogy feledhetetlen jó leánykájok, szeretett testvéreik és unokájok Száva Mária száva folyó hó 1-én estvéli 12 órakor 1 éves korában, influenzában elhalálozott. Drága tetemei folyó hó 3-án d. u. 3 órakor fognak a helybeli róm. kath. templom kerítésébe örök nyugalomra helyeztetni. A béke anygala lebegjen drága porai felett! Csiktaplocza, 1890. márczius 2. Száva Lukács atya, Száva Lukácsné szül. Mánya Veronika anya, Száva József, Száva Blanka, Száva Lukács, testvérek. Mánya Dávid, nagyatyja.” Fogadjja a mélyen sújtott család a legőszintébb részvétünket. Adja Isten, hogy minél előbb begyógyuljanak a vesztesség okozta sajtó sebek s a gyászoló szülők találjanak vigasztalást életben maradt gyermekeik szeretében.

— **Felfüggesztett polgármester.** Székelyudvarhely város polgármesterét az odaváló főispán felfüggesztette állásától. Okot erre az szolgáltatott, hogy a város az utóbbi időben bizonyos erdő-eladásokat eszközölt, melyeknek kifizetése körül valami rendtelenség merült fel.

— **Gyergyói hírek.** Hymen Győszárhegyen László Dénes községi tanító múlt hó 26-án tartotta eljegyzési ünnepélyét, Császár József községi jegyző, t. hat. tag kedves és szép leányával Arankával. Az esküvő június hóban lesz. Dobrián István győ-újfalvi kereskedő és birtokos a közlebbi napokban jegyezte el Jánosi Mária, odaváló birtokos Jánosi János leányát. Fogadják szerencsekívánatunkat. — A győszentmiklósi szegény tanulókat segélyező egyesület évi rendes közgyűlését a központi iskola termében folyó évi márczius hó 9-án fogja megtartani.

— **Halálozás.** Csikmadéfalvi Zöld Borbála, életének 79-ik évében, rövid szenvedés után, folyó hó 3-án jobblétre szenderült. Temetése folyó hó 6-án d. u. 3 órakor lesz Csikmadéfalván. Nyugodjék esedesen!

— **Elvi határozat adóügyekben.** A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság teljes ülésében a következő elvi határozatot hozta: „A lelkészek, tanítók, valamint özvegyeik és árváik gyámoltására rendelt egyházi hatóságok felügyelete alatt lévő nyugdíj-alapok oly jótékonyági intézeteknek tekintetnek, a melyek tőkének kamatjövödelmei az 1875. évi XXVII. t. z. 2. §-ának 7-ik pontjában foglalt rendelkezések szerint, tőkekamat-adó alá nem tartoznak.

— **Nincsen a magyar családoknak** olyan gazdag könyvtára, melyben amnyi szellemi szórakozást találhatna a család minden tagja, mint a memyit a „Képes Családi Lapok” válogatott közleményei nyújtanak. Nincsen a családi életnek s a gondosan vezetett magyar vendégszerető háznak olyan kérdése, melylyel e lap melléklete a „Nő a háznál” szakavatottan ne foglalkoznék. A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára a „Nő a háznál” című dívmelléklettel együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, s a kiadói hivatal (Budapest, nagykorona utca 20 sz.), melyhez az előfizetések legzélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatóvázszámokkal.

Csikszeredai piaczi árjegyzék.

— Csikszereda február 26. —

Buza tiszta (hektoliterenként) 6 ft 50 kr. Buza közepes 5 ft 50 kr. Rozs 4 ft 50 kr. Arpa 3 ft 50 kr. Törökbuza 5 ft — kr. Zab 2 ft 50 kr. Borsó 15 ft. Lenese 16 ft. Fuszulyka 8 ft 50 kr. Kása 16 ft — kr. Burgonya 2 ft 50 kr. Marhabús (kilogrammként) 28 kr. Sertésbús 40 kr. Bercsbus 20 kr. Szalma (métermázsásként) — ft 70 kr Széna mm. 2 ft 20 kr. Okór párja 250 ft — kr. Tehén párja 100 ft — kr. Fagygyertya (kilogrammjá) — ft 60 kr. Tűzita kbm. (1 méter) 6 ft 20 kr. Malacz darabja 1 ft — kr. Lad — ft 80 kr. Bárány 4 ft — kr. Csirke párja — kr. 10 tojás 20 kr

A kis lutri húzása.

Nagyszében, 1890. február 26.
33. 20. 25. 51. 68.

Felelős szerkesztő **Dr. BOCSKOR BÉLA.**

Főmunkatárs: **VITOS MÓZES.**

Kiadó: **GYÖRGYJAKAB MÁRTON.**

Szám 3736 — 1889. tkvt.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbíróság mint telkkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy győcsomafalvi Bartis Lajos végrehajthatónak odavaló Csata János Ignácó végrehajtást szenvedő elleni 93 ft 19 kr tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyergyószentmiklósi kir. járásbíróság területén levő Győ-Csomafalva község határában fekvő a végrehajtást szenvedett és gyermekei nagykorú Csata Franciska, továbbá kis-korú Csata András, Borbála, Juliánna, János Lajos tulajdonát képező következő ingatlanokra a győcsomafalvi 410. számú tkjében A I. 1 rsz. 771 p. hrsz. 2 ft. 2. r. 780. 781 hrszok 402 ft. r. 1513. hrsz. 7 ft. 4. r. 2064. hrsz. 19 ft. r. 2390. hrsz. 20 ft. 7. r. 3892. hrsz. 3 ft. r. 3986. hrsz. 2 ft. 9. r. 4994 p. hrsz. 1 ft. 10. r. 4997. hrsz. 1 ft. 11. r. 5050 p. hrsz. 2 ft. 12. r. 5086 p. hrsz. 4 ft. 13. r. 5245. hrsz. 2 ft. 14. r. 6005. 6006. hrszok 1 ft. 15. r. 6411. 6412. hrszok 6 ft. 16. r. 7635. hrsz. 1 ft. 17. rsz. 7858 p. hrsz. 4 ft. 18. r. 7886. 7887. szok 13 ft. 19. r. 8064 p. hrsz. 1 ft. 20. r. 8414. 8415 hrszok 3 ft. 21. r. 8646. hrsz. 1 ft. 22. r. 8694. 8695. hrszok 9 ft. 23. r. 10292. 10293. hrszok 11 ft. 24. r. 10478 p. hrsz. 3 ft. 25. r. 10668. hrsz. 6 ft. 26. r. 10821 p. 10822. hrszok 7 ft. 27. r. 10891. hrsz. 5 ft. 28. r. 10893. hrsz. 4 ft. 29. r. 11563. hrsz. 2 ft. 30. r. 13197. hrsz. 19 ft. 35. r. 13493 hrsz. 24 ft. 36. r. 14354. hrsz. 6 ft. 37. r. 14465 p. hrsz. 4 ft. r. 14485. hrsz. 8 ft. 39. r. 1450. hrszám 5 ftban szemmel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1890. évi április hó 20-ik** napján d. 9 órakor Gyergyó-Csomafalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában. kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről a kiállított szabályszerű elismervényt átsszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint telkkönyvi hatóság, Győ-Szentmiklóson, 1889. évi december 27.

Szacsvay Imre,
kir. aljbíró.

Alólirott jelentem, hogy a közeledő TAVASZI IDÉNYRE
— mint 10 év óta — úgy most is, jóminőségű

gazdasági magvakat

**Francia luozernát, Aranymentes lóherét, Oberndorfi
cukor-répat és fűmagvakat**

beszereztem s áraikat a legjutányosabban szabom meg. Továbbá arra a tapasztalatra jöttem, hogy többen VARRÓGÉPEKET ú t a z ó k által rendelnek, s a minden egyes darabnál előforduló kellemetlenség mellett 80 90 frttal fizetik meg árát.

Azért ajánlok megrendelésre

új Singer-gépet

itt helyt darabonként **38** forintért.

Teljes tisztelettel:

GÁL JÓZSEF kereskedő,
Csikszeredában.

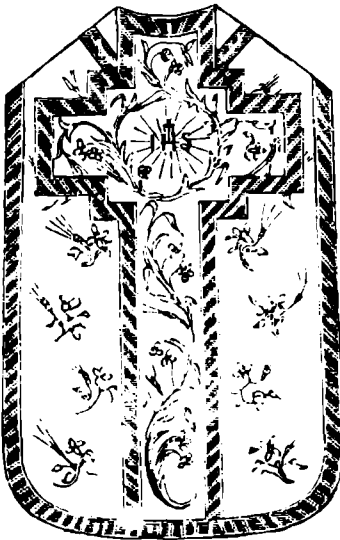
GAVORA JÓZSEF.

Az 1885. évi budapesti orsz. kiállításon kitűnő munka- és jó ízlésért kiállítási nagy érmmel kitüntetve.

Budapestben, véczi-utca 17. szám.

Ajánlom da- **egyházak és kápolnák berendezéséhez** szűkséges-
san felszerelt tárgyait, a lehető legszebb kivitelben. — Nevezetesen

- Miseriák,**
- Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat.**
- Egyházi és társulati lobogók.**
- Tűzoltó, iskolás gyermek, Mária-társulati, ipar-társulati, dalegyleti és temetkezési-egyleti zászlókat.
- Szent szobrokat, esilárok, ciborium és kelyheket.**
- Fali- és oltár-gyertyatartók- és oltárlámpákat.**
- Monstranciák, stáció-képek, oltárok, uri koporsókat** stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kehelyek, ciborium, Monstrancia, oltár-lámpák és oltár-gyertyatartók meg-
ezüstölését vagy megaran-
nyozását elvállalom ol-
csón készítem el.

Nagy választék arany-,
ezüst- selyemhímzések,
valamint hímzett egyházi
rukáiban.

**Egyházi esipkek,
oltárterítők,
fali- és iskola-
KERESZTEK,
Egyházi szövetek,
damasztok stb.**

Pontosságomat több százra menő elismerő levelekkel bizonyíthatom.

Árjegyzéket és köl' ívetéseket kívánatra bérmentve küldök. (2—26)

**„RÉPÁTI“
égyvényes savanyu-víz**

a monarchia legszénsavdúsabb és leglisztább egyvényes savanyu-
vizéi közé tartozik.

Orvosi tekintélyek nyilatkozata szerint kitűnő sikerrel használtatik a
légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomorbetegségeiben, a húgyszervek bántalmainál stb. —
Ezen betegségeknél a „répáti“ savanyuvíz a legkellenebb s egyszerűsége miatt a
leghatásosabb gyógyító-szer.

Borral vegyítve pompás üdítő ital; savanyabb borokhoz használta párrallan!
A töltés egy legkiválóbb töltő-készülékkel eszközöltetvén, a palackba töltött
víz a forrás vizével vegytartalmilag telje — aazonos marad.
A „répáti“ savanyu-víz friss töltésben és valódi minőségben kap-
ható vaktáron.

Csikszeredában: **Gál József** uraknál
Csikszmártonon: **Cseh Vilmos**

A „RÉPÁTI“
GYÖRGY JÓZSEF.
KASZONIMPEREN (CSIKARMEGYE).

MAGVÁK.

Szávost Alphons

magyerekesedése i gazdasági cikkek üzlete
Budapest, V., Arany János-utca 11.
tudalja a n. é. száza és kerteszekeü közonséggel, hogy januar hó 1-ével
megnyitotta
konyhakerti és virágmag-üzlet oszálját
s ajánlja egészen frisse, faj azonos
**here, fű, répa, konyhakerti
és virágmagvakkal**
dusan felszerelt vaktárárt.
Arjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.